

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

SSA Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi J.B.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego

z dnia 3 listopada 1998 r., sygn. akt [...]

w sprawie z powództwa J.B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 lutego 2009 r.,

zażalenia powoda (skarżącego)

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 27 sierpnia 2008 r., sygn. akt [...],

- 1. oddała zażalenie;**
- 2. nie obciąży powoda (skarżącego) kosztami postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

W dniu 11 czerwca 2008 r. powód wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie z powództwa J.B. przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu [...] . Jako podstawę wznowienia podał treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2008 r., SK 16/07. Podniósł, że orzeczenia sądów obu instancji zostały oparte na opiniach lekarzy powołanych w charakterze biegłych sądowych, którzy mieli zakaz publicznego dyskredytowania innych lekarzy, co było przyczyną wydania przez tych biegłych opinii niekorzystnych dla powoda.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę powoda. W uzasadnieniu wyjaśnił, że, zgodnie z art. 408 k.p.c., po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia postępowania mimo zachowania trzymiesięcznego terminu od dowiedzenia się o podstawie wznowienia. Gdy natomiast podstawą wznowienia postępowania jest pozbawienie strony możliwości działania lub brak należytej reprezentacji, termin do wniesienia skargi jest wyznaczany jedynie przez art. 407 k.p.c. Sąd Apelacyjny nie podzielił poglądu powoda, że do czasu utraty mocy obowiązującej przez art. 52 ust. 2 kodeksu etyki lekarskiej oraz art. 15 pkt 1, art. 41 i art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich (Dz. U. Nr 30, poz. 158 ze zm.), tj. do dnia 23 kwietnia 2008 r., powód był pozbawiony możliwości działania w rozumieniu art. 408 k.p.c., ponieważ nie mógł uzyskać bezstronnej opinii biegłych lekarzy.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego pełnomocnik reprezentujący powoda z urzędu wniósł o uchylenie postanowienia w całości, zarzucając błędną wykładnię art. 408 k.p.c.

Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa w odpowiedzi na zażalenie wniosła o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W skardze powoda jako podstawę wznowienia postępowania wskazano na art. 403 § 4 k.p.c., zgodnie z którym można żądać wznowienia, jeżeli na treść wyroku miało wpływ postanowienie niekończące postępowania w sprawie, wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, uchylone lub zmienione zgodnie z art. 416¹ k.p.c. Według tego ostatniego przepisu, w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem mogą być uchylone postanowienia niekończące postępowania w sprawie, jeżeli zostały wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, przy czym przepisy o wznowieniu postępowania stosuje się odpowiednio. W niniejszej sprawie chodziłoby o postanowienie Sądu Wojewódzkiego w Ł. z dnia 19 listopada 1997 r. dopuszczające dowód z opinii biegłych kardiochirurgów, bez zwolnienia ich z obowiązków wynikających z art. 52 ust. 2 kodeksu etyki lekarskiej oraz art. 15 pkt 1, art. 41 i art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich w zakresie, w jakim zakazywały zgodnych z prawdą wypowiedzi dotyczących działalności innego lekarza. Sąd Apelacyjny trafnie w związku z tym wyjaśnił, że w takiej sytuacji jest konieczne uprzednie doprowadzenie do uchylecia bądź zmiany rzeczonoego postanowienia na podstawie art. 416¹ k.p.c. Ze względu na bieg terminu wskazanego w art. 407 § 2 k.p.c., jest dopuszczalne połączenie skargi o uchylenie postanowienia niekończącego postępowania w sprawie (art. 416¹ k.p.c.) ze skargą o wznowienie postępowania (art. 403 § 4 k.p.c.). Jednakże w niniejszej sprawie powód nie domagał się uchylecia rzeczonoego postanowienia. W takim zaś wypadku podstawą żadanego wznowienia postępowania nie może być art. 403 § 4 k.p.c.

Trafnie poza tym uznał Sąd Apelacyjny, że w okolicznościach niniejszej sprawy upłynął termin pięcioletni, o którym mowa w art. 408 k.p.c. Po pierwsze, termin ten, *lege non distinguente*, odnosi się również do sytuacji, gdy wznowienia żąda się w związku z wejściem w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Po drugie, nie sposób przyjąć, że powód był pozbawiony możliwości działania lub nie był należycie reprezentowany, skoro ani w skardze o wznowienie, ani

w kwestionowanym obecnie postanowieniu nie podano żadnych okoliczności, które miałyby o tym świadczyć.

Należy wreszcie podkreślić, że rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego w wyroku z dnia 23 kwietnia 2008 r., SK 16/07 nie pozostaje w żadnym związku z niniejszą sprawą. Trybunał Konstytucyjny zakwestionował bowiem zgodność z Konstytucją art. 52 ust. 2 kodeksu etyki lekarskiej w związku z art. 15 pkt 1, art. 41 i art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich w zakresie, w jakim zakazuje zgodnych z prawdą i uzasadnionych ochroną interesu publicznego wypowiedzi publicznych na temat działalności zawodowej innego lekarza. Według art. 52 ust. 2 kodeksu etyki lekarskiej, lekarz powinien zachować szczególną ostrożność w formułowaniu opinii o działalności zawodowej innego lekarza, w szczególności nie powinien publicznie dyskredytować go w jakikolwiek sposób. Postanowienie to oczywiście zaś nie oznaczało jakiegokolwiek ograniczenia w działalności lekarza jako biegłego sądowego.

Z przedstawionych powodów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).